

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre --- 8 korona
Félévre --- 4 "
Negyedévre --- 2 "
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének titkára

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Szmrecsányi Pál püspök halála.

Három évig tartó hosszú betegség után Szmrecsányi Pál nagyváradai latin szertartású püspökaugusztus 10-én egy svájci fürdőhelyen, Szent-Móricban meghalt. Hatvanharmadik életévében váltotta meg a halál súlyos betegsége nagy szenvedéseitől. Szmrecsányi Pál halálának híre nemcsak Nagyváradon, hanem az egész országban is igen nagy részvétet keltett, mert az agg főpap országszerte általános tiszteletben és becsülésben állott. Kiváló erényű főpásztor volt, jótékonyágát az egész környék érezte s áldozatkészsége igen sok tisztelőt szerzett neki.

Az elhunyt püspök életrajzi adatai a következők: Szmrecsányi Pál nagyváradai római katolikus püspök 1846 március 2-án született Darórocon.

Egyházi pályáját mint káplán Nyiregyházán kezdte ugyanazon év szeptember 22-én, egy év múlva pedig Mak-



lára helyeztetett át segédlelkésznek, de még abban az évben kineveztetett egri főszékesegyházi hitszónokká. Így visszatérvén a nagykiterjedésű érseki egyházmegye székhelyére, csakhamar magára vonta elüljárói figyelmét és nemsokára megnyilott előtte a fényes egyházi pálya. Már 1871-ben Bartakovics Béla érsek kinevezte udvari papjává. Midőn néhány évvel később Samassa József lett egri érsek, a fiatal papot azonnal érseki széke elfoglalása után 1875 elején kinevezte érseki titkárrá. 1881-ben kineveztetett az érseki főegyházmegyei hivatal igazgatójává és mint ilyen, 1879-ben egri főszékesegyházi címzetes kanonok, 1886 március 19-én pedig püspök lett.

Püspökségének első pár éve alatt ritka népszerűség vette körül a szives, jólelkű püspököt. Halálát érelmeszesedés okozta.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv. szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Két király napja.

Két királynappal esett erre a hétre. Augusztus 18-án ünnepeltük dicsőségesen uralkodó jószágos királyunk, Első Ferenc József hetvennyolcadik születése napját, huszadikán pedig a magyar nemzet első, szentté avatott királyának, Istvánnak névnapján zengett zsolozsmákat.

Az alattvalói hódolat a szeretettel párosult Őfelsége születése napján a magyar nép lelkében, falun, városban egyaránt, még az ország legtávolabbi zugolyában is hálátelt szívvel fordult a nép az egek urához:

— Áldd meg Isten a királyt!

Első Ferenc József súlyos megpróbáltatások, uralkodói gondok között betöltött 78 életéve után — Istennek legyen hála és dicsőség — friss erővel, aggastyánra alig valló nagy munkaszere-ttel, kitartással vértelve lépett át a hetvenkilencedik évébe. Látja népei boldogulását, országai fölvirágzását, látja dinasztiáját megszilárdulva, európai nagyhatalmak tiszteletétől övezetten. De látja, érzi mindenekfölött bizonyára, hogy sok nyelvű és nemzetiségű népei között van egy maroknyi nép, amelynek lojalitása, királyhűsége határt nem ismerő, amely ezer év óta él a Duna-Tisza táján s annyi balszerencse és oly sok vizsálya után s annyi keserűséget feledve is, a leghűségesebb népe a fölkent királynak s ez a nép a magyar.

A magyar király születése napja mindenkor nagy ünnepe volt a magyarnak.

A hét második királynapja a kegyeleté, Szent István király csodatevő jobbja iránti imádaté. Országszervező, vallásalapító István király ünne-pén évente megindul az ország minden részéből az emberáradat, a minden magyarok Mekkája Buda felé, ahol egyházi énekek mellett az ország első lelkipásztora körülhordozza első szent királyunk csodatevő jobbját, legendás idők eme idők végtelenjéig el nem oszló szimbolumát. Mert van valami csudás, valami emberi erő fölötti abban, hogy az az államszervezet, melyet első István király megalkotott hazaszerző népe javára, el nem foszlik mindaddig, amíg a szent király jobbja iránti hódolat és imádat ki nem hal ennek a népnek a lelkéből. Ez pedig nem hal ki soha!

Jövel István király,
Téged magyar kíván . . .

Az új választási rendszer.

Andrássy Gyula belügyminiszter a kiszivárgott hírek szerint októberben fogja a képviselőház elé terjeszteni az új képviselőválasztási rendszer behozatalára vonatkozó törvényjavaslatát. A reformjavaslatokhoz hír szerint Ő felsége a király is beleegyezését adta már.

A választási reform anyaga egy magyar államférfi nyilatkozata szerint két részből fog állani, két törvényjavaslatban van feldolgozva. Az egyik javaslat a választói jog gyakorlásáról, a másik javaslat a választókerületek új beosztásáról szól.

Az új választási reform alapja az általános választói jog, közvetlen szavazással. Legfontosabb rendelkezése az, hogy minden nagykorú állampolgár, aki anyanyelvén írni és olvasni tud, választói joggal bír. Ezzel a rendelkezéssel a választók száma 2 millió 700 ezerre rug, holott most alig egy millió. Az alkotmány sáncaiba tehát a néprétegek nagy része bekerül. A szavazatok száma növekedni fog a többes szavazati rendszer behozatalával is. Bizonyos méveltségi és vagyoni arány szerint egyes választók szavazatát kétszeresen, esetleg háromszorosan fogják számítani.

A szavazás községenként fog történni és legnagyobb részt titkos lesz. Az egyes kerületek viszonyaihoz mérten vagy teljesen titkos lesz a szavazás vagy nyilvános. A választás vezetése olyan lesz, hogy pártatlanság és igazságosság tekintetében kifogás ne érhesse; a választók minden befolyását lehetetlenné teszi az új törvényjavaslat, úgyszintén a választási visszaéléseket is.

A választói kerületek 40—50-el fognak szaporodni. Az új mandátumok legnagyobb részét a városok kapják. Budapestnek huszonnégy választó kerülete lesz. Künn a vidéken pedig arányosítani fogják a kerületeket.

A kormány egy telepés községért.

Az aradmegyei Kerülő telepés község bajba jutott lakosságán fog most segíteni a földművelésügyi kormány, megakadályozva, hogy a község lakói tönkregjussanak és kivándoroljanak. Kerülőn nemrégiben parcellázták Sigray József gróf 7200 holdnyi birtokát, amelyet a gróftól egy évvel ezelőtt vásárolt meg 4.400.000 korona vételárért Világossy József budapesti ügyvéd és Pap József szegedi ügynök, úgy hogy a vételár egyharmadrészeért váltót adtak, a másik kétharmadrész erejéig betáblázott jelzálogkölcson pedig rajta maradt a birtokon. Az új tulajdonosok a birtokot parcellázták és nagyobbrészt csanádmegyei gazdáknak el is adták. Az ingatlanra első helyen a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-bank javára két millió korona van bekebelezve, de ezenkívül egyéb terhek is állanak fönn más intézeteknél. A Leszámitoló-bank a kölcsönt az év elején fölmondta, a birtok tulajdonosait bepörölte s végrehajtási jogot szerezvén ellenük, a birtokra s a rajta levő épületekre megkérte az árverést. A kisjenői

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisíthatatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. Amelyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak útbiztosításért a „HANGYA“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez

BUDAPEST, IX., Boráros-tér 1. (Saját házában.)

Járásbíróság az árverést 875,854 korona kikiáltási árban október 9-ikére már ki is tűzte. A telepes gazdák azt mondják, hogy ők a vételárat részint váltóban, részint készpénzben már megfizették Világossynak s most attól félnek, hogy ha Világossy az árverezésig nem rendezi az ügyet, megvásárolt s kifizetett parcelláikat elárverezik s ők valamennyien koldusbotra jutnak. A bajba került háromszáz telepes gazda érdekében Vásárhelyi Dezső, a pécskai kerület országgyűlési képviselője több megyebeli képviselőtársával eljár a földművelésügyi kormányznál, amely most a gazdák számára Czédly Károly dr. aradi ügyvédet ingyenes jogvédőül kirendelte és szükség esetén hathatósan is beleavatkozik az ügybe.

Olaszország és a bosnyák kérdés.

Bécsben nagy visszatetszést szült az olasz sajtó magartása a bosnyák kérdésben. Olaszország ugyanis most, hogy az újtörök mozgalom folytán kényszerült, hogy Albániában és Tripoliszban beszüntesse agitációját, a bosnyák kérdésre vetette magát. Az egész olasz sajtó éles közleményekkel ostromozza Ausztria-Magyarországnak azt a tervét, hogy az okkupált tartományokat annektálja. A mód, amelylyel az olasz sajtó a bosnyák kérdést tárgyalja, Bécsben a legrosszabb benyomást keltette.

Mindéz azonban nem befolyásolta a „Tribuna“-t abban, hogy egyik mult heti számában „Szerajevói levél“ címen ne foglalkozzék a bosnyák kérdéssel. E levél a következőket állapítja meg: 1. Ausztria-Magyarország a harminc esztendő alatt, amióta megszállva tartja Boszniát, katonai és rendőri intézkedéseken kívül semmit sem tett az ország érdekében. 2. Ausztria-Magyarország szekerének rúdja nagyon is kifelé áll az okkupált tartományokból. 3. A szerbek Szerbia felé, a mohamedán lakosság pedig az alkotmányos Törökország felé szít s már azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy képviselőket küldenek a török parlamentbe. 4. A megszállott tartományok lakossága már számol azzal a lehetőséggel, hogy fegyverrel kezében védi meg szabadságát Ausztria-Magyarországgal szemben.

Mindenesetre feltűnő, hogy Olaszország mindenkor felhasznál minden alkalmat, ha arról van szó, hogy szövetségesének, Ausztria-Magyarországnak kellemetlenkedhessék.

Mi hír a külföldön?

Elfogadták a szerb kereskedelmi szerződést.

A szerb skupstina, dr. Popovics pénzügyminiszter és dr. Milovanovics külügyminiszter hosszabb beszéde után, névszerinti szavazással, 76 szavazattal 56 ellenében általánosságban elfogadta az Ausztria-Magyarországgal kötendő kereskedelmi szerződés becikkelyezésére vonatkozó törvényjavaslatot és áttért annak részletes tárgyalására. A kereskedelmi szerződést első olvasásban is elfogadták.

Botrány a belga kamarában

Brüsszelből jelentik, hogy a kamara minapi ülésén viharos jelenetek játszódtak le. Delbeke munkaminiszter a szociálista Demblonnak, a balközép tagjának oda kiáltotta:

— Ön a rákfenéje a kamarának!

Demblon erre a minisztert csalónak és gazembernek nevezte, mire az elnök rendreutasította. Egy második rendreutasításban akkor részesült, amikor a miniszternek odakiáltotta:

— Ön sértegethet engem, ahogyan tetszik. Egy miniszter, aki talpát nyalja a királynak, aki egész Európa előtt az ország szégyenfoltja, nem sérthet meg engem.

Demblon a rendreutasításra nem hallgatott el, hanem a kamara ítéletére appellált, amely azonban a szociálisták kivételével helyeselte a rendreutasítást. Demblon erre előntötte a harag és dühében odakiáltotta a jobboldalnak:

— Maguk rabszolgakereskedők, csavargók, képmutató gazemberek és tolvajok!

Mivel a szavazásnál Demblont saját párthivei is elhagyták, az ülés után egy pártülésben rosszalását fejezte ki társai magartása felett. A délutáni ülés folyamán szintén jeleneteket rögtönzött. Többek között az ujságírók karzata felé ezt kiáltotta:

— Ott ülnek a király kitarítottjai!

De ezekután már nem vették komolyan a veszekedő mániában szenvedő honatyát.

A munkás és a nemzetközi szerződés.

Egy osztrák munkást kiutasítottak Poroszország területéről, aki nem akart igazolványt váltani. A porosz földművelésügyi hivatalban történt a kiutasítás igen érdekes körülmények között. Az igazolvány kiváltásának megtagadását azzal indokolta, hogy a fennálló kereskedelmi szerződés értelmében a szerződő államok alattvalói kölcsönösen háboríthatatlanul tartózkodhatnak az

AJÁNLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett

magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

melyekkel **nagy munkaerő és anyagmegtakarítás** érhető el. Most megjelent tavaszi, szőlőművelés árjegyzékünket, **szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról** kívánatra bementve megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

illető országokban. A berlini rendőrség erre az osztrák munkást mint kellemetlen idegent kiutasította Poroszország területéről és meghagyta neki, hogy négy nap leforgása alatt hagyja el az országot.

Sörárpavásár Pozsonyban.

A harmadik pozsonyi sörárpavásár mult szombaton nyílt meg a Bellevue tágas helyiségeiben a termelők, a bel- és külföldi kereskedők és a sörgyárosok élénk érdeklődése mellett. Megjelentek a megnyitáson a rendezésben részes pozsonyi, nyitrai, komáromi, nógrádi és barsi vármegyei gazdasági egyesületek elnökei, számos egyesületi taggal. A földművelésügyi miniszter képviselőjében Podmaniczky Gyula báró miniszteri osztálytanácsos jelent meg. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület részéről Rubinek Gyula igazgató és Krolopp Hugó titkár vettek részt a vásáron. A törvényhatóságok részéről megjelentek: Kálmán Rudolf főispán, Mailáth István gróf alispán. A vásárt Mezey Gyula kir. tanácsos, a Nyitrai Gazdasági Egyesület ügyvezető elnöke rendezte, aki mellett Horváth Jenő és Herczmanszky Imre, a vásár ügyvezető igazgatói fejtették ki eredményes munkát. A vásárt Bartal Aurél, a rendező bizottság elnöke nyitotta meg, röviden ismételvén a vásár célját és üdvözölvén a megjelent termelőket, gyárosokat és kereskedőket. A megnyitás után nyomban megindult a vásár, amely az első órákban nem igen fejlődött ki, mert a gazdák a nagyszámú külföldi vevővel szemben igen tartózkodó állást foglaltak el, hivatkozva a szűk termésre és a minden oldalról megállapított takarmányhiányra. A vásár forgalma az időjárási viszonyokhoz képest teljesen kielégítő, sőt van bőven elsőrendű sörárpa is, amely nyomban kijelöltetett a berlini kiállítás céljaira. A bejelentett mennyiség 1600 vagon. Ennek mintái nagyrészt beérkeztek. Az elért legnagyobb ár 22 korona, melyet a Zichy grófi szeniorátus nógrádmegyei árpájával ért el. A legkisebb ár 19 korona.

Horvát lapszerkesztők letartóztatása.

A nagy-szerb forradalmi mozgalom hullámai egyre nagyobb területre verődnek. Augusztus 18-án a zágrábi vizsgálóbíró az ügyészség megkeresésére letartóztattak két zágrábi lapszerkesztőt, Greskovcsot és Frunicsot, akiknek a bűne az, hogy a hazaárulók ügyében a vizsgálat eddigi adataiból közöltek a tényeknek teljesen megfelelő adatokat. A vizsgálóbíró ebben hivatalos titok megsértését, sőt a hazaárulók ügyének támogatását, tehát bűnrészességet lát.

A szerkesztők letartóztatása Zágrábban kínos föltűnést keltett.



• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A szövetkezetek ellen.

A kereskedelem érdekképviselői szervezetei, a kereskedelmi és iparkamarák időnként közreadott jelentéseikben és üléseiken egyaránt agyarkodnak a szövetkezetek ellen. Legjobban fáj nekik a fogyasztó és értékesítő szövetkezetek terjedése. Nem állják hangoztatni, hogy a fogyasztó és értékesítő szövetkezetek amellyel, hogy a felekezeti gyűlölség szításának fészkei, egyben bénítják a kereskedelmi forgalom szabadságát is.

Ezen és más panaszaikat gyakran terjesztik föl a kereskedelmi kormányhoz is; mi sem természetesebb, hogy a kereskedelemügyi miniszteriumban kellő értékűre szorítják le eme jeremiái sirámokat.

Fenn hangoztatják, hogy *ügynevezett kereskedelem-ellenes irányzat kapott lábra nagy Magyarországon*. Nem tetszik nekik, hogy a magyar gazdaközönségnek végre is kinyílt a szeme, tudatára ébredett annak, hogy merőben fölösleges valami a közvetítőnek a beékelődése a termelő és fogyasztó rétegek közé.

A „Hangya” és annak nyolcszázra tehető vidéki szövetkezetei a szállak a kereskedőosztály szemében. Bénítják és tönk szélére juttatják ezek a szövetkezetek az ő vidékeiken a tisztességes kereskedelmet, amely az államkincstárnak éppen úgy leadózik adófilléréivel, mint bármely más társadalmi és foglalkozási osztályok. Azt mondják, hogy a szövetkezetek ellenségei a tisztességes kereskedelemnek.

Mindezek azonban igaztalan vádak és semmi elfogadható alappal nem bírnak. A szövetkezetek nem bénítják a tisztességes kereskedelmet, sőt tagjaiknak szabadtetszésükre bízzák azt, hogy szükségleteiket hol szerezzék be. Ha a szövetkezeti tag azt tapasztalja, hogy szükségletét a kereskedőnél olcsóbban, jobb minőségben szerezheti be, vásárolhat a kereskedőnél anélkül, hogy hűtlen tagjává válnék a szövetkezetének. Csak-hogy éppen ellenkezőleg áll a dolog. A szövetkezeti tagok napról-napra tapasztalják, hogy olcsóbb és jobb minőségű cikkeknek kapnak a szövetkezeteknél, mint a kereskedőnél; természetes tehát, hogy a szövetkezetektől fedezik szükségletüket. Ez fáj Merkur híveinek. Ezért van aztán nagy feljajdulás az egész vonalon.

Nem kereskedelemellenes irányzat ez, hanem a haszonlesés terén szertelenségbe csapongó kereskedelemnek a tisztességes polgári haszonra való törekvés medrére való szorítása.

Mi tudjuk ezt jól, akik a szövetkezeti eszmék szolgálatában állunk, akik több mint egy évtized óta osszorozzuk a kereskedelem kinövésait s nyesegetjük annak vadhajtságait.



Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy kőpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMÉ ELELMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. ••• Egetett szeszitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. •••• Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.



Nem is fogunk visszariadni a kereskedelmi szervezetek agyarkodásaitól, megyünk a magunk útján tovább és nem szününk meg buzdítani földművelő osztályunkat a szervezetek közé való tömörülésre, mert csak szövetkezés útján boldogulhat az. —*üs —ás.*

Gyümölcsértékesítő szövetkezetek a külföldön.

II.

Fejtegetésünket ott hagytuk el, hogy a francia gyümölcsértékesítő szövetkezetnél életbeléptetett azon eljárás igen jól bevált, hogy azok a tagok, akik előleget kérnek le nem szüretelt gyümölcstermésükre, nem részesednek egyenlő arányban a többi tagokkal a szövetkezet tiszta jövedelmében.

Föl lehetne hozni ez ellen az eljárás ellen azt, hogy ellenkezik az osztó igazsággal, ámde a szövetkezés egyik sarkitétele a takarékosagra való törekvés és a tagoknak erre való ösztönzése; — a francia értékesítő szövetkezeteknél bevált ez az eljárás, mely a mellett, hogy megkönnyíti az ügyvitelt, a pénzüri és könyviteli munkát: a tagokra nézve is előnyös, mert több jövedelemhez jutnak.

A mi fogyasztó és értékesítő szövetkezeteinknél is több helyütt kiküszöbölték már a hitelbeadást, vagy az előleget, igen helyesen. Sajnos, messze vagyunk még attól, hogy a francia gyümölcstermelő szövetkezetek fent vázolt eljárása általánossá váljék.

A külföldi gyümölcsértékesítő szövetkezetek működése azonban nem merül ki abban, hogy a leszüretelt gyümölcsöt értékesítik s a közös eladás útján elért tiszta jövedelmet a tagok között felosztják. A szövetkezetek a gyümölcstermelés fejlesztését is felvették alapszabályaikba. A nagyobb községi szövetkezetek majdnem mindenike fenntart faiskolát, melynek kezelője a községi lelkész vagy tanító, aki a jövődő nemzedéket és felnőtteket egyaránt kioktatja az okszerű gyümölcsfeldolgozás ismereteire.

A gyümölcsfák gondozása, metszése, oltása, tisztogatása, a trágyázás, a talajkiválasztás és előkészítés a gyümölcsfacsemeték részére stb., mindezt igen jó tudni annak a termelőnek, aki kellő hasznát akarja látni gyümölcsfáinak. Kisebb községek szövetkezetei 5—6—10 községből egyesülnek ily gyümölcsfaiskolák létesítésére, amelyek rendszerint az illető környék könnyen hozzáférhető középpontján vannak.

Ezenkívül közösen szereznek be a szövetkezetek gyümölcsfereg tisztító szereket, eszközöket, melyek a gyümölcsstermesztésnél szükségesek, létesítenek füztelepeket, azokban a községi iskolákban, hol ily szövetkezetek vannak, a kosárfonást tanítják, úgy hogy a szövetkezeti tagoknak a gyümölcszállító kosarakra alig van valami kiadásuk.

Főbb vonásokban ezekben vázoltuk a külföldi gyümölcsértékesítő szövetkezetek szervezetét. Abban a véleményben vagyunk, hogy egy kis jóakarattal és ügybuzgalommal nálunk is lehetne az arra alkalmas gyümölcstermelő vidékeken ily szövetkezeteket létesíteni; áldás volna azokra a kistermelőkre, akik a gyümölcs értékének felét elvesztik azzal, hogy *egyénenként* kell értékesíteniök, ami időbe és fáradságba kerül.

IV. nemzetközi tejszövetkezeti kongresszus.

1909 június havában tartják meg Budapesten a negyedik tejgazdasági kongresszust. A kongresszus szakbizottságai is már végleg megalakultak. A kongresszus a tejgazda-

sági ügyeket 3 szakcsoportban fogja tárgyalni. Az első szakcsoport elnökségét, mely szakcsoportban törvényhozási és kormányzati intézkedésekkel fognak foglalkozni: Miklós Ödön főrendiházi tag vállalta el, mint alelnökök pedig Hertelendy Ferenc főrendiházi tag, főispán és Nagy Emil országos képviselő fognak közreműködni. A második, közegészségügyi és állategészségügyi szakcsoportban dr. Hutyra Ferenc udvari tanácsos, állatorvosi főiskolai rektor mint elnök, dr. Szontagh Félix és dr. Tangl Ferenc egyetemi tanárok mint alelnökök fognak részt venni. A harmadik szakcsoportban, mely a tejgazdasági iparral foglalkozik: gróf Csekonics Sándor, mint elnök, Lázár Pál udvari tanácsos, műegyetemi tanár és Sierbán János m. kir. jószágigazgató mint alelnökök fognak közreműködni.

A berlini szakszervezetekről azt a tudósítást közli a munkáspárt lapja, hogy ezek a szakszervezetek a múlt évről a taglétszám csökkenéséről számolnak be. A tagvesztés 16.089-re rug és ebből magára az építőiparra 10.753 és a faiparra 3845 esett. Szaporodtak a textilmunkások, a nyomdászok és a fémmunkások. A nagyobb szervezetekben tömörülő munkások száma a következőképen oszlik meg: a német fémmunkások szövetségének 63.109 tagja van, a közlekedési munkások szövetségének 32.100, a famunkások szövetségének 11.124, a könyvnyomdászok szövetségének 9838, a szabókénak 8901 stb. A tíz nagyobb szövetségnek összesen 193.051 tagja van Berlinben. Valamennyi szervezet kiadása az elmúlt évben 11,948.775 márka volt.

A termés Északamerikában. Washingtonból jelentik a földművelésügyi kormány következő jelentését: őszi buza, általános átlag akreként busheleekben aug. 1-én: 14.3 (1000 busheleekben). Ennek alapján aug. 1-én becslés 425,940, a jul. 1-én 416,514 bushellal szemben. Tavasz buza általános átlag: 80.7 (jul. 1-én 89.4) 1000 bushelenkénti eredmény aug. 1-én 233,772, a júliusi 244.398 bushellal szemben. Tengeri átlagos átladék 82.5, a júliusi 82.8-del szemben. 1000 bushelenkénti eredmény becslése 2,686.494, a július 1-én becsült 2,736.993-mal szemben. Zab általános átlag 79,8 százalékkal, a júliusi 85,7 százalékkal szemben. A farmereknél lévő készlet tavalyi zabból aug. 1-én 5 százalék volt. A rozs általános átlaga aug. 1-én 88,3, a jul. 1-iki 91,2 becsléssel szemben. Árpa általános átlaga 83,1 százalék, a július 1-iki 86,2 százaléku becsléssel szemben.

A Nyugatmagyarországi Földművelők Gazdasági Egyesülete karöltve a Baromfiitenyésztők Országos Egyesületével, i. évi október hó 25., 26. és 27-én Sopronban országos baromfiikiállítást és tenyészbarorfi vásárt rendez. Ezen kiállításon az osztrák és magyar földművelésügyi kormány, úgyszintén a Nyugatmagyarországi Földművelők Gazdasági Egyesülete a nemes baromfiiszükségletét fogja beszerezni, miért is előreláthatólag nagyszámú nemesfajú baromfinak jó áron való értékesítése lesz lehetséges. Az esetleges érdeklődőket kérjük a Nyugatmagyarországi Földművelők Gazdasági Egyesületéhez Szombathely fordulni, hol a bővebb felvilágosítások szívesen megadhatók.



• MI UJSÁG? •

A hétről.

Harminckilencmillió métermázsza búzája termett a magyarnak az idén; azt írják a gazdasági tudósítók Darányi miniszternek a héten, hogy az idén nagyon sok szőlő is terem.

Lesz hát szőlő, lágú kenyér . . .

Ő felsége a király születése napja alkalmából elevenítenek most föl egy kedves történetet, a mi Gödöllőn esett meg.

Gödöllőn nyaralt a királyi család a nyolcvanas évek közepén. Akkortájt még közelébb esett az út Bécsből Gödöllőre, mint Ischlbe. Igaz, hogy akkor még élt a magyarok feledhetlen nagyasszonya, Erzsébet királyné.

A felséges úr egy napon dúsz vadászszákmánnyal tért vissza a királyi kastélyba.

Az ebédnél szokatlan jókedvű volt a király. A környezete észre vette, hogy tósztot szeretne hallani. Egyik fő-fő udvari ember figyelmeztette erre a gödöllői koronauradalomnak jószágkormányzóját, aki szükségzavú ember hírében állott.

A jószágigazgató teli pohárral kezében fölállott, a felségek felé fordulva így szólt:

— Felséges Uram! Azt mondja a költő, hogy a legelső magyar ember a király.

Éljen a király!

Ő felsége arca felderült a rövidre szabott pohárköszöntőre.

Az aranyos nedűvel telt poharak öszszecsengtek.

Erzsébet királyné aztán megtoldotta a pohárköszöntőt idézve a költő szavát:

— Addig éljen, míg a honnak él!

Rákóczi-ház Kassán. A közoktatásügyi minisztérium régóta foglalkozik azzal a tervvel, hogy Kassán Rákóczi-házat építsenek. A terv az, hogy Rákóczi ebédlőháza állíttassék föl Kassán, abban a formájában, azokban a méreteken és ugyanazzal a díszítéssel és berendezéssel, ahogyan a fejedelem életében Rodostóban állt. Ebben az ebédlőteremben nyernének elhelyezést a Rákóczi-temetés ereklyéi is. Az eszmét nagy örömmel fogadták Kassa városában, de a kivített megnehezítette az a körülmény, hogy a városnak nem volt alkalmas tere, amelyen a Rákóczi-házat fölépíthették volna. Ebben az ügyben Kassára érkezett Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója, a múzeumok és könyvtárak főfelügyelője, hogy folytassa a tárgyalást és tájékoztadjék, hogyan lehetne a kérdést megoldani. Fölmertült most egy másik terv is, mely szerint a kultuszminisztérium a Rákóczi-házra szánt összeget bocsássa a Kassai Múzeum rendelkezésére és a múzeum kifejlesztésekor az oldalszárnyak kiépítésével lehetne a múzeumban a restaurált ebédlőtermet elhelyezni. Ezt a tervet azonban Thaly Kálmán ellenzi, akinek eszméje az, hogy az ebédlőház eredeti formájában, tehát mint önálló külön kis épület épüljön föl.

Megjutalmazott napszámos. Mátészalkáról jelentik: Gergely József nagydobosi napszámost, aki 40 év óta dolgozik becsületesen, jutalomra ajánlották Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternek. E hó 16-án adta át Dienes Dezső szolgabíró a miniszter jutalmát Gergely Józsefnek: egy díszoklevelet és 100 koronát aranyban, amely alkalommal az egyszerű napszámos tiszteltére az egész község fel volt lobogóva és a község-háza fel volt díszítve. A kiérdemelt jutalom átadásakor a közönség lelkesen megéljenezte a minisztert és az ünnepeltet.

Pusztító jégviharok. Az ország különböző vidékeiről érkeztek jégviharról jelentések, melyek mind arról szólnak, hogy a jég kiméletlen pusztítást okozott. Hunyadvármegyében borzasztó jégvihar volt. Rostaton 8 percig tyuktojásnagyságú jégdarabok estek. A jég agyonvert két pásztorfiut és hat ökröt. Vajdahunyadon minden ablakot bezúzott, összetörte a cseréptetőket és a gyümölcsstermésben óriási pusztítást okozott. A Sztrigy folyó az esőzéstől megáradt és a Bácsai és Kaland községek közt lévő töltést másfél kilométernyire elmosta. A gyönyörű kilátásokkal biztató termés az egész járásban tönkrement. A gyümölcsfák derékban törtek szét és a szőlőket a jég annyira összeverte a határban, hogy ujjáültetésük válik szükségessé. Az alispán megindította a segélyakciót. — Nagyszébenben minap este 6 és 9 óra között óriási felhőszakadás volt. A város környékén tojásnagyságú jégeső volt, mely a kukoricát s a gyümölcsöt teljesen elpusztította. Az utcán megakadt a közlekedés, s a villám több helyen becsapott. Ily förtelmes égháboru 20 esztendő óta nem dult a város felett. — Temesmegyében óriási jégverés volt, mely a szőlőket sok helyütt elpusztította. Szilason 570 hold szőlőtermést tett tönkre félmillió korona értékben. Ligeten tyuktojás nagyságú jég esett, mely a mezőn levő emberek fejét beverte, a szárnyasokat, nyulakat agyonverte; Végvárott a dohány pusztult el, Nickyfalván és Zsebelyen a szőlőtermést tette teljesen tönkre a jégverés. — Kovásznán eddig még sohasem tapasztalt óriási orkán dühöngött jégesővel. Az orkán fákat csavart ki, a gyengébb szerkezetű épületeket romba döntötte. A madarak százával hevernek elpusztulva a földön. A fürdő sétaterét a vihar teljesen tönkretette. Szerencsére emberéletben nem esett kár.

Kisfaludy Sándor háza. A Balatoni Szövetség megkérte herceg Esterházy Miklóst, hogy engedje át azt a házat, amely most az ő tulajdona s amelyben Kisfaludy Sándor legszebb balatoni regéit írta. A herceg a ház egyik szobáját engedte át a szövetségnek, amelyben most Szegedy Róza és Kisfaludy Sándor arcképeit és fönnmaradt emléktárgyait helyezik el. A Balatoni Szövetség azon buzgólkodik, hogy az átengedett szobából egész kis muzeumfélét csináljon a nagy költő emlékezetére.

Lelkészi jubileum. Posilovich György érsek Zágrábban e héten ünnepelte pappá szentelésének ötvenedik évfordulóját. Az érsek ez alkalommal 152 ezer koronát ajándékozott különböző jótékony célokra.

Öngyilkosság az idegenben. Megrendítő szerencsétlenség ért utól egy tiszteletreméltó budapesti családot. Zilahi László, a „Budapesti Hírlap” ujságvállalat nyomdavezető helyettese Berlinben a „Hotel Central”-ban föbelötte magát és meghalt. A sok reményre jogosító, mindenki által nagyrabecsült, törekvő fiatalember tragikus halála mély gyászba borította családját. Tettét valószínűleg idegrohamban követte el. Idegessége nem régi keletű. Betegsége mindjobban gyötörte, úgy hogy maga szanatóriumba kívánkozott. Berlinbe utazott, részint hogy gyógyíttassa magát, részint hogy javulása után szakmájában tovább képezze magát. Ugy látszik, odakünn rosszabbra fordult az állapota és ezért egy önfelédtt pillanatban menekült az életből.

Zöld a Hortobágy. Ami évek óta nem történt meg, most bekövetkezett — zöld a Hortobágy augusztusban. A hűvös nyári idő és a sok esőzés az összes legelőket és takarmányokat a legnagyobb mértékben megjavította. A marhák tehát egész késő őszig kint legelhetnek a Hortobágyon, ami pedig óriási nagy megtakarítást jelent ebben a takarmánydrága világban.

Egy kuriai bíró halála. Zalaegerszegen tegnap meghalt a magyar bírói kar egyik legkiválóbb tagja, Hérics-Tóth János dr. kuriai tanácselnök, akinek halálával a magyar bírói kart nagy veszteség érte. Az elhunyt mint a legjobb szívű bíró volt ismeretes. Már tavaly óta betegeskedett s most a nyári szünet alatt érte utól vidéki nyaralása közben a halál.

Pusztító árvíz. A hirtelen megáradt Árva folyó kilépett medréről s Árvaváralja és Podbjel közt elpusztította az árvalölgyi vasut töltését. Alsókubinban elöntötte az összes partmenti kerteket. Az 1891-ben bekövetkezett elemi csapást országos gyűjtéssel enyhítették és az ebből visszamaradt 300.000 koronát, melyet inség-alap néven kezelnek, a megye vizsujtotta lakossága fölségítősejére fgják fordítani.

Az ujszegedi kenderfonógyár kéménye. Az ujszegedi kenderfonógyár megrepedt új gyárkéményét Markhot Jenő és Vasváry Géza miniszteri szakértők megvizsgálták. A kéményen az átmérő irányában mindkét oldalon messziről látható repedés van, a kémény 147 millimétert északra hajlik. A kémény a vihar előtt is ilyen hajlott és repedt volt. A szakértői szemle szerint a kéményt vasgyűrűkkel kell megerősíteni és Tóth Mihály városi főmérnök külön véleménye szerint a kéményről 124 sor téglát ki kell szedni. A gyárban a rombolás által okozott kárt 50—60 ezer koronára becsülik.

Megszökött a börtönből. A dévai törvényszék fogházából pénzhamisítás miatt öt évre elítelt Muntyán Biztu rab cigány emeleti cellájában a falból kiszedte a téglákat, lepedőn egy darabig leereszkedett, azután öt méter magasból leugorva megszökött. A cigány Románia felé vette útját. Útközben egy lovat lopott és azon Óraljaboldogfalvára nyargalt, ahol azonban a községi bíró felismerte és letartóztatta. A csendőrség Muntyánt a dévai fogházba visszazállította.

Merénylőcigányok. Nagyküküllővármegyei Fehéregyháza községben a községi bíró nem engedte meg a cigányoknak a házalást. A cigányok megtámadták a bírót és véresre verték. A cigányokat elfogták.

Lefejezte a vonat. Paulis aradmegyei község állomásán hétfőn éjjel a síneken egy asszony lefejezett holttestét találták. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenül járt asszony Russzandra Miklósné paulisi földművesasszony. Az aradi ügyészség vizsgálatot indított, hogyan kerülhetett az asszony a vonat alá.

Eltűnt postamester. Lippáról írják: A szomszédos Batta község postamestere, Slakta Ferenc nagy adósság hátrahagyásával eltűnt a községből. Felesége abban a hitben volt, hogy férje rokonainál van, míg nem férjétől levelet kapott, hogy Amerikába vándorolt. A postaigazgatóság nyomban vizsgálatot indított, de eddig a hivatalban mindent a legnagyobb rendben talált. A vizsgálat még folyik.

Bányarobbanás. A London melletti szénbányában a minap bányalégrobbanás volt, melyben hetvenhat bányász a romok alatt lelték halálukat. A mentés nagyon nehéz, mert mérges gázok szállnak fel. Eddig három holttestet hoztak felszínre.



Meridale Farms tehenészete.

Bármely állatállomány megtekintésekor az apaállatot keresem először. Azt veszem alaposan szemügyre s csak ezután nézem az anyaállatot, majd az utódokat, illetve a növendékeket.

Igy látom tisztán a maga valóságában az állományt.

Az utód, a növendékjóság testalkatában, küllemében ugyanis már a szülőknek, az anya- és különösen az apaállatnak testállását, küllemét megjelenését keresem. Hogy a növendékállat külleme és főképpen testállása mily mérvben tünteti elém a szülőket s főképpen az apaállatot, abból viszont a szülőknek arra a tulajdonságára következtetek, amelyet szememmel föl nem találhatok az állatban: az *átörökítő képességre*. Ha az utódban az apaállatot látom, akkor kimondhatom az ítéletet, hogy az apaállat feladatának kifogástalanul megfelel, mert ha utódjában saját küllemét reprodukálta, az esetben testalkatával együtt tulajdonságait, képességét is bizonyára átörökítette.

Törzskönyvezett állatállományánál teljes biztosítékot nyerek az anya- és apaállat átörökítő képességéről, mert a törzskönyvben megtalálom az ősök képességét, ugyszintén az utódokét is. Ezen adatok egybevetéséből tisztán áll előttem az egyed, illetve az állomány értéke.

Ilyen szempontból néztem Meridale Farms tehenészetét. Munkámat megkönnyítette az, hogy Amerikának minden egyes valamire való állata törzskönyvezett s így a jelzett tehenészet anyaga is.

A farm Ayer & Mckinney urak tulajdona s ezen uraknak a szívességéből 36 napon át dolgoztam mint munkás a farmon. A tehenészet által termelt tejet a farmon vajjá, a lefölözött tejet kazeinné dolgozzák fel. Így a tehenészet *fő célja tej és pedig sok és zsíros tej termelése*; emellett olyan tenyésztés nevelése, amelytől minél több *vajat* nyernek.

Az állomány tiszta vérben tenyésztett jersey. Jelenlegi tenyésztésük közül kettőt képben bemutatunk.

Küllemük megfelelő ivaruknak, mert amellet, hogy a testalkat egészben véve finom, tetszetős, mégis bikás, erős. Termetük nem kicsiny, sőt némelyiknek a termete beillenék szimmentháli tehenészetbe. Színük füstös szürke, mely a nyakon, hastájon és koncon sötétebb, egészen „kormos”. Tulságig szelidek, jámborok az istállóban. Vérmérsékletük ennek dacára élénk, úgy, hogy a fedezést könnyen, gyorsan végzik.

A tehenekről általában minden hízelgés nélkül mondhatom, hogy meglepően szépek. Egy pár farmonak jersey teheneit láttam s azok után alig hittem el, hogy Meridale Farms anyaga is jersey. Itt a tehenek nem oly aprók, mint amilyenek más farmokon láttam, amelyek nem nagyobbak, mint otthon a 1/2 éves szimmentháli borjúk. 140 centiméternél magasabb állat több van közöttük, mint alacsonyabb. Színük — természetesen — különböző: a sötétszürke szín azonban uralkodó. Csontozatuk erős, amellet, finom. Testalkatuk szilárd, de a kiváló tejelő típust feltünteti. A tehenészetben lévő állatok legtöbbször tőgye feltűnően szabályos és nagy, négyzetben álló bimbókkal. Farkuk szőre a földet sepi; bőrük, szőrük lágy, mint a selyem. Megjelenésük nagyon kellemes, tetszetős; ezt elősegíti az, hogy az állatok a gondos ápolás, megfelelő fekvő-



hely következtében igen tiszták. Vérmérsékletük nyugodt, tekintetük szelid.

Külön istállóban vannak a felüzött üszök, egy éltes egyén gondjaira bízva. Jobb kezekbe sohasem adhatnák azokat. Az öreg becézgeli őket s örömmel mutogatta nekem néhányszor, hogy egyik olyan szép, nagy, erőteljes, mint a másik s tögyük milyen fejlődött, amelynek tapintata oly lágy, mint a vaj. Néhányat közülök leborjázása előtt fejnek.

A borjúk tiszták, takarosak, korukhoz képest fejlődtek, erős csontozattal. Külemükön meglátszik, hogy kiváló tenyészanyaggal van dolgunk; a tejelő típus szembetünik. Feltaláltam bennük az apa- és anyaállatot. Minden egyes példány feltűnően szelid, kezes.

Fejőstehén 156, felüzött üsző 35, különböző ivarú

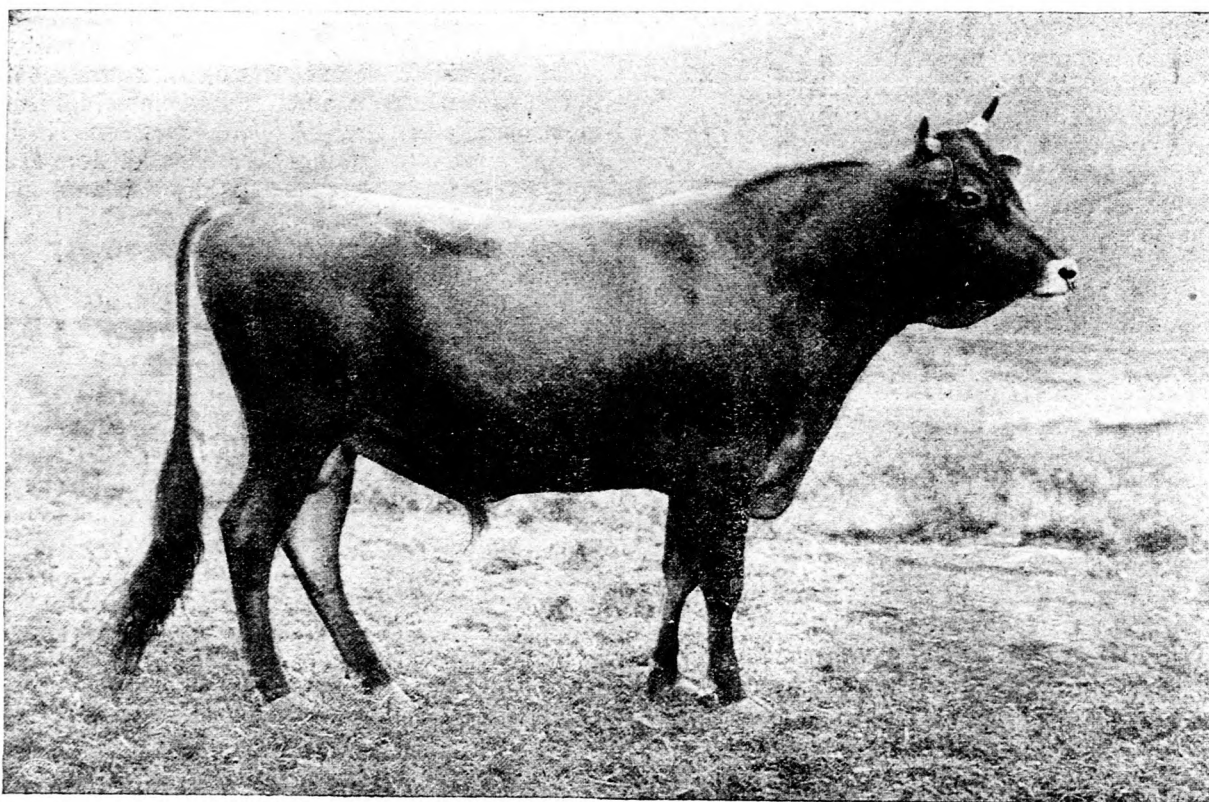
korpa, 8—10 quart langyos vízből készült ivóst adnak az állatnak és 24 óra tartamig nem fejk ki teljesen, hogy a „tejláz“ elkerülje.

A fejőstehenet elapasztják, úgy hogy 50—60 napig „szárazon“ áll.

Egyedenként etetik a teheneket, vagyis amelyik több tejet, vajat ad, az több takarmányt kap. E célból a tehenek nincsenek csoportonként összeválogatva produkáló tehetségük szerint, hanem fejük fölé van írva, hogy mennyi abrak jár nekik. Jászoljuk minden egyes tehen előtt két oldalt el van rekesztve s így csakis a részére kiadott abrakot eheti meg az állat, a szomszédja elől nem.

Téli takarmányozásuk, mely legelőre való hajtásukig (május utólja) tartott, következőleg történt:

Reggel $\frac{1}{2}$ óraker komócsinszéna (körülbelül 10—15



Az Egyesült-Államokbeli Meridale Farms telivér, a Jersey-szigetről importált bikája.

növendék 100 darabon felül volt az én otlétem alatt a farm tehenészetében.

Ilyen tenyészanyag produkálása kiváló szakértelmet kíván úgy a párosítandó állatok gondos megválasztásánál, mint azok nevelésénél, takarmányozásánál. Ezt a körültekintő gondosságot a farm tulajdonosaiban, vezetőjében feltaláltam.

Pár szóval jellemzem a farm tenyésztési, takarmányozási módszerét.

A bikát körülbelül 1 éves koráig nem használják tenyésztésre, azután csakis minden második nap hág. A párosítás kézből történik, még pedig annyira, hogy az aktus alkalmával a bikát orrkarikájánál fogva szíjon tartják.

Komócsin-szénán kívül naponként 4 quartot (körülbelül $4\frac{1}{2}$ litert) kapnak darabonként 100 font lenmagliszt, 200 font darált zab, 300 font őszi búzakorpa keverékéből.

Az üszőt rendszeren 15, a fejlődöttestet 13 hónapos korában bocsájtják bika alá s így 2 éves korában már borja van, illetve előbb is. Leborjázásakor 4 quart búza-

font fejenként), 5 óraker besavanyított csalamádé kb. 5—10 font és abrak, 7 óraker széna. Délután $\frac{1}{2}$ óraker széna, 4 óraker csalamádé és abrak, 6 óraker széna. A szárazon álló tehenek abrakja naponként és darabonként 1 font, a fejőseké 4—13 fontig, hozamuk szerint. A legtöbb vajat adó tehenek emellett a délutáni abrakkal $\frac{1}{2}$ font melaszt kapnak fejenként, csak elibük öntve, felhígítás nélkül.

Legelőre hajtásuk után reggel és délután 5 óraker megkapták abrakjárandóságukat, egyebet semmit. Reggel kihajtottuk őket a legelőre fejés után $\frac{1}{2}$ óraker s délután a fejeshez istállóba tereltük. A fejes megtörténével legelőre bocsáítottuk ismét őket s ott voltak egész éjjel, akár esett, akár fujt, a reggeli fejés idejéig.

Reggel 5, délután 5 óraker kezdődött a fejés. A tögyet nem mostuk meg, — mivel arra szükség nem volt — csupán száraz ruhával törülgettük meg, hogy az alomnak használt fűrészpor lehulljon arról. A kifejt tejet a sajtárral a tehen mögött hagytuk a járóhelyen; ezt az „első fejs“ megmérte s mennyiségét az istállóban függeszett jegyzékbe írta. Az istállóban állottak a kannák,

melyekbe szűrtük a tejet. Fejés végével viszik ki az istállóból a tejeskannákat. Megjegyzem azonban, hogy ott szag nem érezhető.

A világra jött borjú 3 napig van anyja mellett a box-ban, azután a növendékállatok istállójába kerül, ahol egy-egy rekeszben 2—2 kis borjú van elhelyezve. Naponkint háromszor $\frac{3}{4}$ —1 quart teljes, azaz fölözött, fölmelegített tejet kap; ezen mennyiség $1\frac{3}{4}$ —2 quartig emelkedik a borjú 6—7 hetes koráig. A tejben a borjú korához képest különböző mennyiségű megfőzött, illetve párolt zabdarát kevernek el. Közönséges fejsajtárban teszik ezt a borjú elé a rekeszbe, ahol láncsal meg-erősítik. Néhányszor tanítják a kis borjút, hogy miképp igyék a sajtárból, amit hamarosan elsajátít.

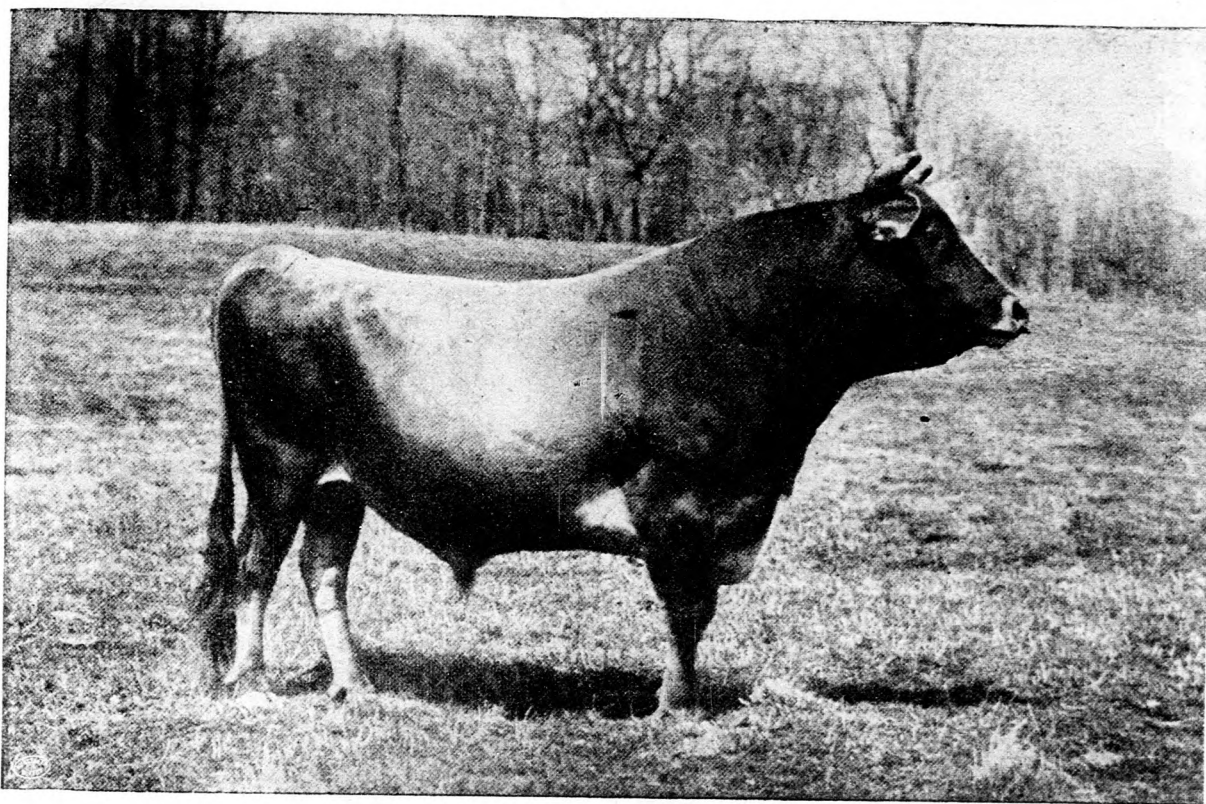
Maroknyi szénát kötnek spárgára s így a borjú játsza

reggel az istállóban szag nem volt, ammoniákpára nem marta az ember szemét.

A szellőztetés ilyen módja *jobb az állatok egészségére*, mint a hazai módszer, amikor a tehenes még a kitört ablaktáblákat is gondosan betömi szalmával. No igen, ha éjjel lecsúszik róla a szűr, a friss levegő ne ébressze föl legjobb ízű álmából!

Az üszöket saját részére neveli a farm; bikaborjúi mint keresett tenyésztésanyag kelnek el.

A *tehenészet jövedelmezőségét* illetőleg számadásokat nem közlök már csak azért sem, mert e tekintetben az itteni adatok otthon nem lehetnek irányadók. Azt azonban hiteles helyről tudom, hogy az istállóban egyetlen tehen sem áll, amely becsületesen meg nem fizetné tartásának költségeit.



Az amerikai Meridale Farms St-Lambert származású jersey bikája.

hamarosan szálalga, korán önállósul. A borjú 6—7 hetes korától a teljes tej közé $\frac{1}{4}$ quart fölözöttet öntenek, mely mennyiség fokozatosan növekszik, a teljes tejé pedig fogy, úgy, hogy 9—10 hetes korában naponkint kétszer $2\frac{1}{2}$ —3 quart fölözött tejet kap a borjú, melyben el van keverve az abrak. A szénát ekkor már vígan ropogtatja.

Az idősebb növendékek nyáron csupán legelőn élnek, ahol éjjel-nappal tartózkodnak. A fiatalabbak megkapják az istállóban abrakjukat és némi szénát, azután az istálló közelében levő legelőre hajtják őket nappalra.

Az állatok szószása naponkint úgy történik, hogy az abrak elfogyasztása után egy kevés sót szórnak eléjük. A só olyan, mint nálunk az örölt asztali só.

Mint különösen jellemző tényt kiemelem, hogy az állatokat *nem övják a fűvő szélről is*. A léghúzáram (jó magyarosan: cúg) ott ismeretlen. Állandóan működik a szellőztető készülék s dacára, hogy az istálló tágas, nem sajnálják felnyitni a szemközt levő ablakokat, amelyek éjjel-nappal úgy maradnak. Áprilisban hideg idők jártak s akkor is így volt. Azt tapasztaltam, hogy

A tulajdonosok bátran használhatják hivatalos levél-papírosukon jelmondatukat:

„A dolgozó tehenészet meghozza hasznát az év minden napján!”

K—k.

A földi bolha irtására borsónál, káposztánál, kalarábénál, repcénél stb. a következő olcsó eljárást ajánlja egy gazda. Régi szétfejtett zsákokat szegezünk kb. 4 méter hosszú lécekre és a zsákokat kátrányba mártjuk, illetve mindkét oldalukat hígított kátránnyal bevonjuk. 2—2 gyermekkel azután végig cipeltetjük több ízben a lécekre szegezett kátrányos zsákokat a földi bolhától ellepett földeken és pár nap múlva már nyoma sem marad e kártevőnek. Ügyelni kell azonban arra, hogy a növényekre ne csepegjen sok kátrány, mert ez árt nekik, különösen a borsónak.





— Regényes korrajz a török világból. —

Irtta: Sággy Endre.

Hajnali csendben...

Hajnali csendben cseng a harangszó
Lágy, üde hangja messzire hangzó
Hajnali szellő szárnyain át,
Rebegj utána ember imát:

„Isten a mennyben, szórjad az áldást,
Gyarló mivoltunk nem is kér mást.
Áldd meg a termést, fűt, fát, virágot
S mindezekért Neved legyen áldott!”

Hegedős.



Vitézlő és nemes Majthényi Ádám végvári kapitány Tököly táborából volt visszatérőben az ő sasfészékébe, Majthény várába. Ötszáz lovasvitéze kifáradtan, legyötörve a téli hadjáratban, csüggedetten követte urát és vezérét. Március végére járt az idő, a domboldalokon a jobbágnép szántott-vetett, boronált már, az enyhe tavaszi idő kedvezett a munkának. Majthényi edzett lovasai, akiknek kora ősz óta nem volt állandó pihenésük s a téli hadakozás agyongyötörte őket, irigyen nézték a munkálkodó békés jobbágsereget... A sasfészektől alig voltak már néhány nyíllövésre. Majthényi Ádám megfúvatta a kürtöt; Majthény büszke várának tornyából csakhamar megjött reá a visszhang. A fáradt lovak fölhorkantak a hangra... A régi szilajságuk ébredett föl az erükben... A kapitány büszkén tekintett végig seregén, melynek fele ugyan odaveszett az ádáz küzdelmekben, de a sereg *magvát* mégis csak hazahozta... Egy-két perc s a vár fölvonóhídjánál állott

a sereg. A várórség élén Majthényi Klára fogadta az uraatyját, aki leszállott a nyeregből, összeölelte, csókolta egyetlen leányát.

— Édes jó apám — szólt a leányka élénken, míg te hadakoztál, mi is hadakoztunk. A kassai basa portyázóit három izromban is visszavertük a várfalak alól.

Majthényi Ádám újra összeölelte a kis lányt.

— Öseid vére kering te benned, aranyos tubicám! — mondta a vitéz gyönyörűséggel.

— Foglyunk is van apám — beszélt tovább a leány... Gábor, jer csak elő, hadd mutassalak be az édesapámnak.

A várórség soraiból előlépett egy fiatal, alig 16 éves janicsár; katonásan tisztelgett a kapitány előtt:

— Dóczy Gábor a nevem! S aztán kezét csókolt a kapitánynak.

— Adta törökbe oltott magyarja, hogy kerülsz te ide?

— Majd elmondom nagyuram, mondotta Kurkó, az az öreg várnagy. Az estebéd készen várja a gazdáját.

A vacsoraközben aztán elbeszélte urának a várnagy, hogy a legutóbbi összeütközésnél egész a Kóroty vizéig kergette az őrséggel a török portyázókat, akik visszavissza fordultak. Legutolsónak maradt közülök ez a fiú.

— Amikor közel értem hozzá, fölemeltem a szablyámat sujtásra készen s aztán odakiáltottam neki: szuszsanj utolsót hitetlen! Visszaszólt az ellenfelem:

— Hiszek egy Istenben...

Leeresztettem a kardomat.

— Hát hívó vagy ecsém?

— A fiatal török kardját hüvelyébe dugta s aztán átnyujtotta.

Majthényi Ádám fölkapagott.

— No Kurkó, elmondhatod vén létedre, hogy egyszer már te is fogtál törököt.

— Nem vagyok én török nagyuram! Szólt az ifjú. Az én apám Dóczy Gábor, szatmári végvári kapitány volt.

Hatéves voltam mikor Törökországba vittek, sokan voltunk ott magyar fiúk a janicsárok közt, de alig volt egy-kettő, aki emlékezett a szép Magyarországra. Aki ki merete mondani, hogy ő magyar, azt beosztották a kisázsiai pasák seregébe. Tanítottak bennünket török, tatár és német nyelvre, fegyverviselésre, biztattak, hogy ha megerősödünk, megyünk mi is a sereggel a gyaúrok ellen, akikről annyi aranyat-üzüstöt szedünk el, amennyi csak tetszik. Buzgón imádkoztam minden nap, hogy minél előbb mehessenek a sereggel. Tíz esztendeig kellett várnom. Eltökéltem magamban, hogy az első alkalommal megszököm. Két éve voltam már a kassai basa hadában, de nagyon vigyáztak rám, nem lehetett megszökni, míg végre a mult héten Kurkó bátyámnak odakínálkoztam önként, mert mondhatom — szólt az ifjú önérzettel — hogyha a várnagy uram török aga lett volna — már rég Mohamed lábai alatt locsolná a pázsitot.

Majthényi Ádámot részben mulattatta, de meg is hatotta ez a török-magyar história.

Honfibúval gondolt arra, hogy mennyi magyar vért szí föl az ozmán évről-évre ekként, mennyi magyar vitéz sarjadékát képzí ki azért, hogy majdan ennen vérei ellen harcoljon... Elhatározta hogy ezt az árva-gyereket fiául fogadja. Nincs senkije, csak Klára, se fia, se felesége, a birtok, a vár legalább majd saját nevelt-jére száll... A Dóczy-család teljesen kipusztult a hosszú háború alatt. Boldogan gondolt arra az eshetőségre, hogy a fiatalokat egykor összeadhatja. Szép pár lesz belőlük s ha ő a dúló csaták után fáradtan vissza-vissza tér, kis unokák vidám zsvajgása közben pihenhet el... Ére a gondolatra könnyük szöktek a marcona vén harcos szemébe.

Klára észrevette a könnyeket.

— Mért sírsz édes jó apám?

— Arra gondolok édes leányom, hogy majd egyszer végleg elmaradok a csatatéren, mi lesz te véled, majd még török kézre kerülsz te is, mint a Makkay-leányok.

Megszólalt ekkor az ifjú:

— Itt vagyok én, megvédem Klárát, török kéz tanított engem kardforgatásra, majd megmutatom nekik, hogy mit tudok!

Elérzékenyült a vén harcos, összeölelte a fiatalokat; örömében kényszerítette őket arra, hogy csókolják meg egymást.

— Mi már megcsókoltuk egymást, mert szeretjük egymást, apám! — mondotta Klára a 15 éves leány ártatlanságával.

— Thüh, láncos, lobogós, hol a fokosom, te puruttya törökje! — fakadt ki az öreg.

— Nem addig az, szólt az ifjú, török a nevelésem, de a magyar becsületet és tisztességtudást visszahoztam a lelkemben a török földről is. Foglya vagyok nagyuram, de még mindig ellenség s ezzel kardja markolatjára ütött harcra készen.

Majthényi Ádám nem tudta, hogy nevéssen-e vagy bosszankodjék. Végre megszólalt.

— Hát csak szeressétek egymást, gyerekek! Mai naptól Gabi öcsém, apródom vagy...

Nyár derekáig pihent Majthényi Ádám a várában. Ez alatt az idő alatt nagyon megkedvelte az apródot, aki az ő vén katonáit mind legyűrte a bajvívásban. Mert Ádám úr nagy kedvelője vala a vitézi tornáknak. Béke idején — ami biz' ritkán esett meg az időtájt — napról-napra azzal mulatott, hogy katonái részére vitézi tornajátékokat rendezett. A kis törökbeojtott magyar apród Gabi volt ezeknek a vitézléseknek a rendezője. A vén marcona hadfiak úgy engedelmeskedtek neki, mint aféle kezesbárányok. Betanította őket a törökök fegyverfogásaira, a janicsárok harci készségére, fúrge mozdulataira.

Ádám kapitánynak nagy lelki gyönyörűségére szolgált mindez. A majtényi sikon már learattak. Hordták föl a gabonát a várba. Még mindig nem kellett harcba indulnia Majthényi Ádámnak, akinek félkenyere volt a hadakozás.

Egy reggel azt mondja a gyerekeknek:

— Megpenészedünk a fészekben lassacsckán; a vitézeim elpetyhüdnek, némelyik úgy kihízott már unalmában, hogy inkább hasonlít egy hízott göbolyhez, mint magyar hadfihoz.

— Ugyan apám, ne türelmetlenkedjék! Örüljön kigyelmed, hogy nyugodtan ülhet a várában. Addig csatázik, míg egyszer a fogát hagyja a csatamezőn s osztég én itt apátlan-anyátlan árván maradok — török prédájára!

— Ne félj aranyos tubicám, hogy fog nélkül hoznak vissza a harc mezejéről. De hisz én már öreg vagyok, ha belepusztulok se baj, itt van Gabi, nem maradsz magadra.

E pillanatban háromszoros kürtszó hangzott a vár-toronyból, ami királyi követ érkezését jelzé.

Majthényi Ádám szeme fölillant. Klára a várkapura nyíló erkélyszobába rohant s lázas izgalommal nézett le az ablakon a kapuhoz, melyen a királyi követek éppen akkor lovagoltak be az alsó várudvarra.

(Folyt. köv.)



Bedőné beszél.

Amint leszáll a nap, kiülünk a nagyapó kapuja elé: ez a mi kioszkunk. A falu, mely egész nap csöndes volt, mint a temetőkert, ilyenkor megelevenedik: a fiatalság vidám dalolással jön a mezőről, az öregebbje görnyedt háttal ballag, lassan megemelintí kalapját, köszöntvén illendőképpen: Adjon Isten jó estét. Egyik-másik megállapodik előttünk, megkérdezi: hogy szolgál az egészségünk. Ugy-e itt jobb az ájer, mint Pesten? De csakhamar engedelmet kérnek, talán terhünkre is esik az ő beszédjük s kívánván nyugodalmas jóccakát, lassan eltűnnek az alkonyat homályában.

Legutolsónak jó az öreg Bedőné. Nyolcvan felé járó öreg asszony, pitymallatkor fölkel, ma ennek, holnap annak a gazdának a földjén dolgozik, mindig ő az első, aki munkába fog, este meg a legutolsó, aki félbehagyja. A fiatalabbak előre sietnek, már rég a faluban hangzik a nótájuk s vén Bedőné még a mezőn tipeg. Bizonyosan tudjuk, hogy Bedőné el fog jönni kapunk előtt s míg ő meg nem érkezik, nem megyünk be: várjuk Bedőné. A gyerekek kiállnak az utca közepére s mikor megpillantják nagy széles szalmakalapjában, lármásan jelentik: jó Bedőné, jó! És halljuk messziről reszkető hangját, áradozó szavait: ó édes, aranylábu csirkém! Egy nagy lapos kő hever a kapu előtt s erővel leültetik a gyerekek: üljön le, Bedőné. Meséljen. A fiuk a zsebükből, a leánykák kötényük alól előszednek egy s más ennivalót; vajás kenyeret, mely nekik volt szánva, de hát ők — nem éhesek, sőt kisül, hogy a frissen fejt tej sem izlik már olyan jól, mint nyár elején: egyék, igyék, Bedőné.

Csodálkozva kérjük minden este:

— Még mindig bírja a munkát néni?

Mintha tűz gyulna színtelen szemében s nekipirulna ráncos, sovány arca:

— En-e? En, igen, lelkeim. Most is többet dolgozom a fiataloknál. Mert higyjék meg, instálom, ez a mai fiatalság nem ér egy petákot. A leányok? Az mind kis-asszony. Hazahozzák a módit Brassóból, cipellőben járnak, kontyot kötnek — hát ilyent ki látott s hallott? Az én fiatalságomban még a templomig is a kezünkbe vittük a csizmát, csak ott huzzuk fel az ajtó előtt. De ma, lelkeim! Ma!

— Finomodik a világ, Bedőné.

— De, hogy a tűz lángja vesse fel az ilyen világot, akkor nagyobb volt a mód s mégsem üzték egymást a cifraságban! Ma a zsellérember leánya is olyan izébe szoritja a derekát, én nem is tudom, minek hívják, csak látom, hogy lihegnek benne, még a nyelvüket is kivetik.

— Míder az, Bedőné.

— Az, az, instálom alássan, el tetszett találni. A nagyságáék bizonyosan láttak is ilyent.

— Láttunk.

— Ismerik-e az én unokámat? Most került haza a cégér Brassóból, az is úgy jár. Mondtam neki: minek ez neked? Zsellér volt minden nemzetséged, az is marad. Jobb volna, ha egy borjut vennél, te, példa, te! De annak beszélhetek, mint a fekete földnek.

— Hány gyermeke van, Bedőné?

— Nekem! Jaj, lelkeim, nekem éppen nyolc élő gyermekem. Tíz volt s abból nyolcat felneveltem, kettőt eltemettem. Hat fiat neveltem a császárnak, de nekem soha, egy rézgaras nem sok, annyit sem adott a császár. No, felnevelém őket, a fiukat s a leányokat, ami kicsiny földem volt, elosztogattam köztük, hadd boldoguljanak. Jaj, ha hallották volna, lelkeim, mi szépet mondtak nekem!

Csak adja kezünkre a földet, anyó. Mi eltartjuk nyolcan. Kezét-lábát összekalácsolhatja, sóra, fára nem

lesz gondja: él a készből. Hát én hittem nekik bolond fejjel, pedig eleget mondotta Huszár gazduram: ki ne adjon a kezéből semmit haláláig, Bedőné. Jó erősek, hadd dolgozzanak s szerezzenek. De így s de úgy, beszéltek a gyermekeim, kend úgy is mit csinál özvegy létere? Tud-e szántani? Tud-e kaszálni? Addig s addig, hogy kiforgattak a szép eszemből. Nem volt elég a föld, de még a háztól is úgy elvittek mindent, lelkeim, de úgy, hogy még egy cseréplábas sem maradt. No, jól van. Telik-mulik az idő, elkövetkezik az aratás, el a cséplés s hát nekem egy gyermekem sem hoz egy szem gabonát sem. Sorba járom valamennyit, kérdem: jut-e nekem valami az Isten áldásából. Kérje meg az Istentől — mondotta nagy mostohán a legidősebb fiam. Mondtam én: hallod-e, András, én a jó Istennek semmit sem adtam, amim volt, nektek adtam. — Menjen a többi fiához, azoknak mind többet adott!

— Jaj, lelkeim, ne káromold a jó Istent, mert nekem egyik gyermekem olyan kedves volt, mint a másik, egyet sem rövidítettem meg. De annak beszélhettem, akár a kőnek.

Hullott a könnyem, mint a zápcreső, nagy sirással elmentem a második fiamhoz, attól a harmadikhoz s így véges-végig, lelkeim, valamennyit sorra jártam. Mind azt mondták: a másiknak többet adtam, kérjek attól! Azt hittem, hogy a legkisebb leányomnak jobb szíve van.

Mondtam neki: Julis te! Hét testvéredet végigjártam, még jó szót sem adtak, ha van szíved s Istened, segélj rajtam. Buzaaratáskor betöltöttem a hetvenöt esztendő, az én karjaim nem bírják a nehéz munkát. Én segéljek? Egyedül tartsam el? — kiabált nagy nyersen. Földből, marhából én kaptam a legkevesebbet. Mindenik kedvesebb gyereke volt magának, mint én. Még kicsi koromban sem szeretett úgy, mint a többit, mert azokat kerek egy esztendeig szoptatta, engem csak hat hónapos koromig!

Hallották-e ezt, lelkeim! A szívem majd megszakadt, mikor ezt hallottam. Ha tudnák, lelkeim, hogy mért szoptattam csak hat hónapig Julist! Mert az úgy volt, hogy egy fiam, a hetedik, meghalt a szörnyű halálnak a halálával: elragadták a lovak s diribbe-darabba szakadt minden porcikája. Éppen akkor szoptattam Julist s én, akár hiszik, akár nem, „bús betege“ lettem a fiam halálának, de olyan bús betege, hogy hozzám beszélhetek az emberek, nem szóltam, mintha megfogott volna a szavam s esztendeig emberi szem az én szám mosolygását nem látta. Jöttek az asszonyok s mondták: hallá-e, ne szoptassa tovább azt a leánykát, hiszen ami kicsiny teje van, az sem jó, olyan a gyermek arca, mint a viasz. Ezt így fel nem nevelí. Akkor választottam el Julist. Itélik meg, lelkeim, igaz lélekkel, tehetek-e róla, hogy bús beteg voltam? A fiamnak voltam a betegje a szívemről szakadtnak. Ha Julis halt volna meg, annak is betegje leszek, bizonyosan tudom.

— Szegény Bedőné. S most nyolc gyerek mellett dolgozni kell...

— Óh Istenem, a dolgot nem panasználom fel: abban nőttem fel, abban halok meg, csak a gyermekeim látványága ne fájna. Az fáj, erősen fáj.

Odafordult a gyerekekhez:

— Maguk, ugy-e, jobbak lesznek, aranyos csirkém? Aztán fölkel, csendes jóccakát kívánt s eltipeggett ahhoz a gazduramhoz, akinek dolgozott s akinél ma vacsorál.

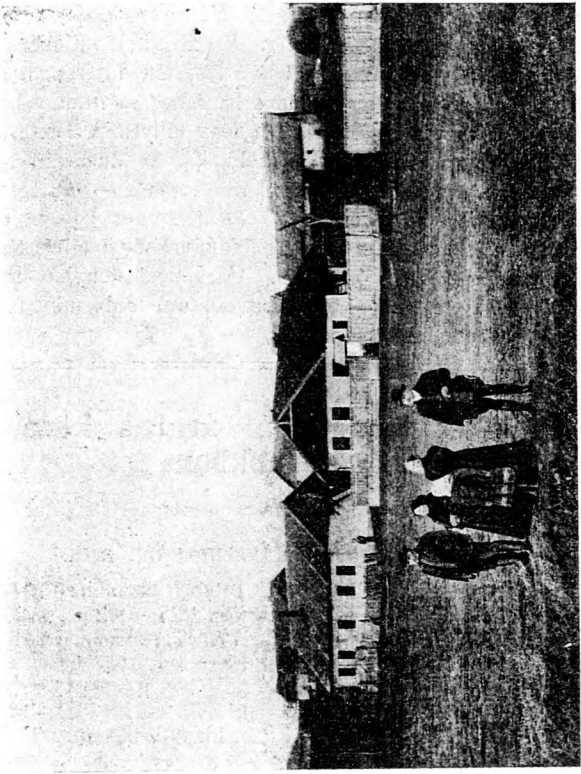
A gyermekek néztek utána, míg el nem takarja a sötétség. Valamelyik felsóhajtott:

— Be szomorut mesélt ma Bedőné!

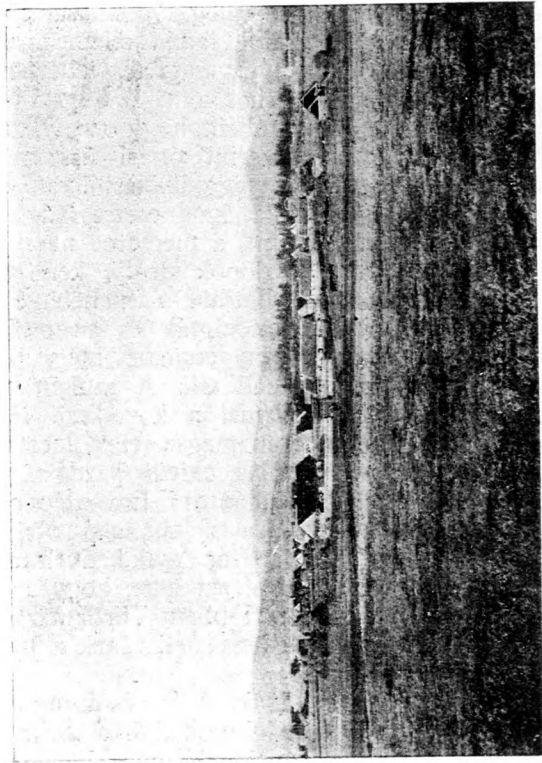
B. E.



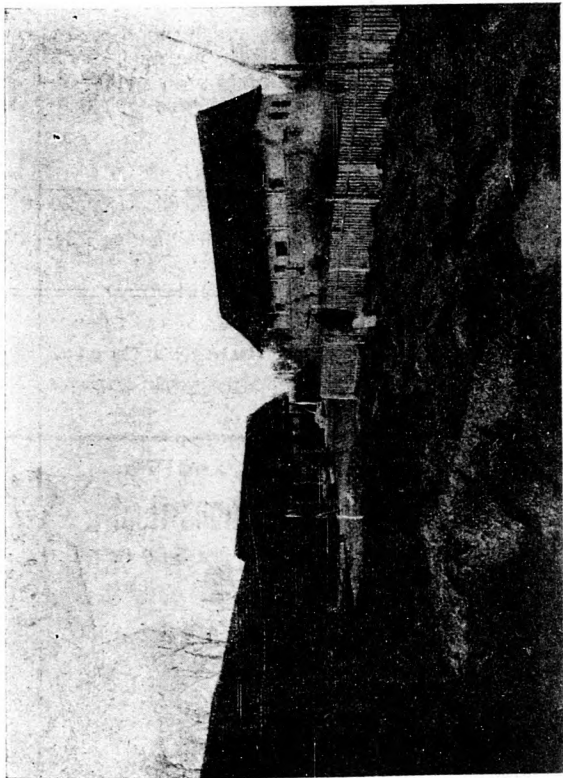
Képek az állami telepes községekből



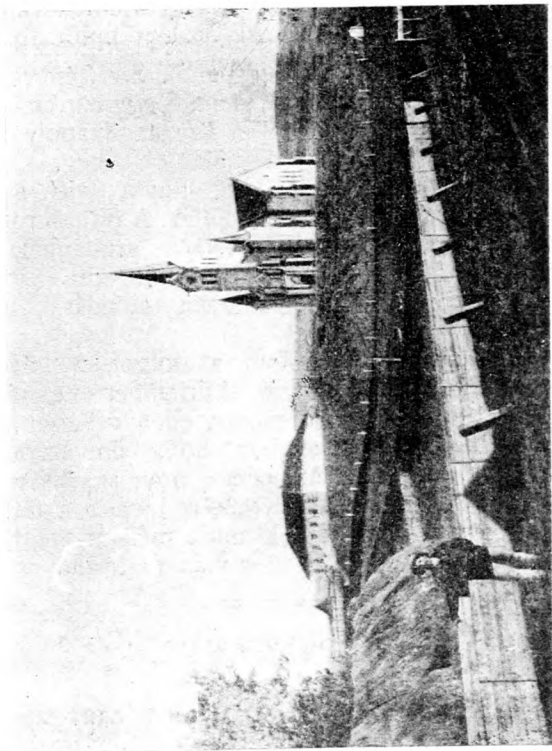
Nagysármási ut'carészlet.



A fehérgyházi sík.



Vicei telepház.



Nagysármási ev. ref. templom és lelkészlak.

APRÓSÁGOK.

A szultán. Egy angol folyóirat érdekes, a szultánt jellemző közleményt közölt legutóbbi számában. A közlemény ezt mondja: Abdul Hamid jellege csodálatos keveréke a bátorságnak, gyávaságnak, tettetésnek és együgyűségnek. Nagyon nehéz volna az ő igazi jellemét megállapítani. Örökösen attól félt, hogy orvgyilkosokkal van körülveve és hír szerint óriási összeget költ személyének őrzésére. Ez a meggyilkolástól való félelem egy alkalommal igen mulatságos esetre adott okot. A szultán egy napon, amint a mecsetbe ment, észrevette, hogy a távirati oszlopok drótja keresztezi az útját. Aggodalmasan megállította a menetet és megvárta, míg a telegráfot kettévágták és az oszlopokat kidöntötték. A világerő sem engedte meg, hogy a távirati vonalt újra helyreállítsák. A szultán makacs akaratosságát élénken jellemzi a következő történet: Papagályt vett, amelyet igen megszeretett, mert az állat okos és tanulékony volt; ezenkívül gazdája hangját csodálatos hűséggel tudta utánozni. Egy szép napon a papagály bent szórakozott a szultán lakoszobájában s egyre-másra hívogatta a nagy úr egyik kedvelt emberét. Amikor ez megjelent, mivel azt hitte, hogy a szultán kiáltott érte, olyan haragra lobbant Törökország uralkodója, hogy kitekerde kedves madarának a nyakát, a kedveltjére pedig rárvált:

— Jegyezd meg magadnak, az én országomban csak egy hangnak szabad engedelmessékedni. Azonban nem mindig ily haragos a szultán. Vannak igen jókedvű napjai is, amelyeket nem tud eléggé dicsérni a környezete. A testi fájdalomtól való félelme érzékenyvé tette a mások szenvedései iránt is és ezért nagy kórházat építtetett, amely különösen nők és gyermekek befogadására van berendezve. Ebben a kórházban minden beteget ingyen gyógyítanak, sőt külföldieket is meg más felekezetieket is fölvesznek és a leg gondosabb ápolásban részesítik őket. A szultán diplomatikai tehetségéről megoszlanak a vélemények, aminek főképpen az az oka, hogy a keleti diplomáciai művészet jelenképpen különösképpen az európaiaktól. Ezt élénken bizonyítja a következő esemény, amely egy európai diplomatával megtörtént. Az illető úr Konstantinápoly utcáján egy csukott udvari kocsit pillantott meg, amelybe kíváncsiságból belenézett; alig dugta fejét a fogat ablakán át, hatalmasan arcul ütötték. A dühtől remegve jelentkezett másnap a diplomata a szultánnál, hogy panaszát előadhassa. A szultán rögtön fogadta az inzultált urat és nyugodtan meghallgatta előadását, azután mosolyogva mondta:

— Ha jól meggondolom a dolgot, a következő eredményhez jutok: Ön európai úriember és ennél fogva lehetetlen, hogy ön a jó modor ellen vétkezett, ebből következőleg az is lehetetlen, hogy önt ezért valaki pofon ütötte volna. Az egész ügy az ön részéről tévedésen alapszik. Ne bolygassuk tovább a dolgot.

A diplomata nem szólt semmit, mélyen meghajította magát és sietve elhagyta a szultán palotáját.

KÉPEINKHEZ.

Mai képeinken bemutatunk újból néhány szép képet az állami telepés községekből. Egy vicei telepesházat, a nagysármási utcarészletet és templomot, valamint a fehéregyházi síkot ábrázolják mai képeink.

Szerkesztői üzenetek.

V. J. Losonc. A Keleti Kereskedelmi Akadémiába középiskolai érettségivel veszik fel a hallgatókat. A nyelvismeret kívánatos. A részletes tudnivalókat pár nap múlva külön levélben közöljük Önnel.

Sz. L. méhésztársa, Somogytúr. Az új szeszkontingens törvény értelmében tényleg megszorítják a kisüstön főzést; mi megkísértjük a pénzügyminisztériumban s ha lehet segítünk a bajon. Arra kérjük, hogy részletesen írja le, hogy milyen a kazán, hol szerezte be, hányan vannak és kik azok, akik az önéhez hasonló bajban vannak. Amit az időjárásról ír — sajnos — országszerte azonos a helyzet.

Érdeklődő. Éppen most adta ki a földművelésügyi minisztérium az ideai termésről szóló jelentését. Harminckilencmillió méter-mázsa buza termett az idén, tehát hat millióval több, mint tavaly. Ez jó közepes termésnek mondható.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. július 22.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1.28—1.40 K., helybeli borjúhús 0.70—0.80 K., sertéshús 1.50—1.55 K., szalonna füstölt 1.25—1.42 K., szalonna, olvasztani való 1.20—1.24 K., háj 1.44—1.50 K., sertésszír 1.44—1.50 K. — **Füstölt hús:** (vidéki) kg.-ja 1.—1.40 K., hazai sonka 1.80—2.20 K., szalámi 3.10—4.20 K.

Baromfi-félék: ———— K., rántani való csirke 1.60—2.40 K., sütni való csirke 2.40—3.20 K., kacsa, hizott 5.50—6.10 K., lud, hizott 14.—20.— K., pulyka, hizott ———— K. páronként. Vágott hizott liba 1.50—1.60 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1.30—1.60 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 23.—23.05 K., Rózsa 20.— K-tól 19.20 K-ig. Arpa 15.— K-tól ———— K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 16.70—17.— K. Tengeri 14.50———— K. **Teavaj:** (centrifugált) 2.20—5.40 K., főzővaj 1.30—1.50 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 14—28 fillér.

Tojás: bácskai 76.—80.— K., erdélyi apróbb áru ———— K. lánként (1440 drb). Apadt ———— K., meszes ———— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 4.00—6.— K., rózsá új 5.—6.20 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.
Sz. 0 1 2 3 4 5 6 7
K. 36.60 36.20 35.40 34.60 34.20 33.80 27.60 20.40 ————

Takarmányvásár. Réti széna 7.80—8.60 muhar 7.24—8.80 szuszalma 6.00—6.60, alomszalma 5.20—5.30.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

zsitvabesenyői Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

1900. Párisi világkiállítás Grand Prix.

Kwizda-féle Restitutions-fluid

mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára 2.80 K.

Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és civilistállóban 40 év óta használatos mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, ingyuladásoknál stb. **Trainingben nélkülözhetetlen.**

Kwizda-féle Restitutions-fluid

Czímke és csomagolás védve; valódi csak az itt látható védjegygyel. : :

Főraktár:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszer-tára



BUDAPEST, Király-utca 2. Andrássy-ut 26.

1908. évi 4787. számhoz.

Kitermelt tűzifának eladása.

A besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság zólyomi m. kir. erdőgondnoksága alábbi vágásterületein kitermelt a tönél felrakásolt **bükk, cser és tölgy tűzifa** Besztercebányán 1908. évi augusztus hó 31-én d. e. 10 órakor az erdőigazgatóság tanácstermében tartandó nyilvános árverésen zárt írásbeli ajánlatok útján eladni fog. — Nevezetesen eladásra kerül:

I. csoport: A Nad-Bobekom nevű vágásban 350 ürm. bükk hasábos, 1101 ürm. bükk vegyes, 304 ürm. tölgy vegyes választéku tűzifa. Kikiáltási ára 5208 kor. 96 fill. Bánatpénz 520 korona.

II. csoport: A „Reső“ nevű vágásban 7 ürm. bükk hasábos, 43 ürm. bükk vegyes, 1713 ürm. tölgy vegyes választéku tűzifa. Kikiáltási ára 3990 kor. 62 fill. Bánatpénz 340 kor.

III. csoport: A „Nadbrezini“ nevű vágásban 386 ürm. bükk vegyes, 270 ürm. tölgy vegyes, 327 ürm. tölgy dorong, 6 ürm. nyír vegyes választéku tűzifa. Kikiáltási ára 2185 kor. 66 fill. Bánatpénz 220 kor.

IV. csoport: A „Berkenye“ nevű vágásban 31 osztag, 442 ürm. bükk hasábos, 840 ürm. bükk vegyes, 37 ürm. bükk dorong választéku tűzifa. Kikiáltási ára 3851 kor. 85 fillér. Bánatpénz 385 kor.

V. csoport: A „Berkenye“ nevű vágásban 32 osztag, 1936 ürm. bükk hasábos, 1939 ürm. bükk vegyes 24 ürm. bükk dorong választéku tűzifa. Kikiáltási ára 12.653 kor. Bánatpénz 1265 korona.

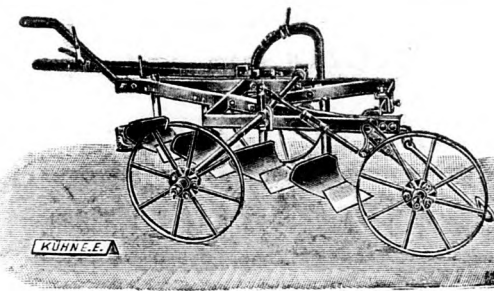
VI. csoport: A „Sztrmini“ nevű vágásban 861 ürm. bükk hasábos, 966 ürm. bükk vegyes, 53 ürm. bükk dorong, 15 ürm. cser vegyes, 14 ürm. nyír vegyes választéku tűzifa. Kikiáltási ára 5689 korona 10 fill. Bánatpénz 570 korona.

Az ajánlatok minden csoportra külön összegben tüntetendő ki, de egy ajánlati lapon tehetők, melyek 1 kor. értékű bélyegjeggyel látandók el. Az árverési feltételek, ugyszintén ajánlati űrlapok és boríték az erdőigazgatóságnál szerezhetők be. Távirati vagy utóajánlatok el nem fogadtatnak.

Besztercebánya, 1908. évi július hóban.

M. kir. erdőigazgatóság.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.



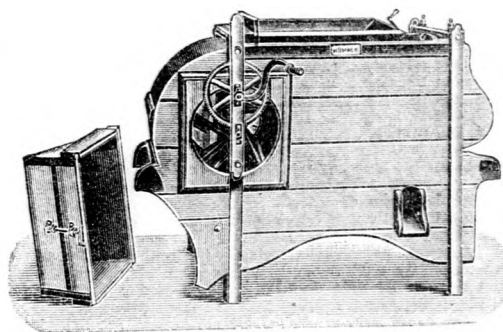
„KÜHNE“ mezőgazd. gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körut 57a. szám.

Ajánlja legjobb kivitelű járgányos cséplőkészleteit,

gabonatisztító rostákat stb.

**TARLÓHÁNTÁSRA:
TÁRCSÁS BORONÁKAT,
rugós, fogas boronákat,
Három- és négyvasu **EKÉKET!****



Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukcziókra

meíyek idei második sorozata folyó évi szeptember 30-án veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben; valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank



Áruosztály — Gyapjuárverések
Nádor utca 12. sz.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photohografailag legszebben, legelőszöbben sokszorosítottak.

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölköttek.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	Biztosítéki alap:	Alapítványok
1.970.340.— kor.	764.700.16 kor.	1.970.340.— kor.
2.735.104.16 kor.		2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	90.349.— kor.
1902. évi fölösleg	59.782.28 kor.
1903. évi fölösleg	108.331.73 kor.
1904. évi fölösleg	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegtől úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosított tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Eladási hirdetmény.

A mezőhegyesi és kisbéri m. kir. ménesbirtokokon, továbbá a gödöllői m. kir. koronauradalomban hizlalt és eladásra felállított hizóállatok, véssen át nem ment sovány süldő, 1³/₄ éves, illetve öreg sertések és hizott bárányok eladására zárt írásbeli ajánlatok alapján **f. é. szeptember hó 3-án délelőtt 11 órakor** a vezetésem alatt álló miniszteriumban versenytárgyalás fog tartatni. Eladásra kerül:

1. Mezőhegyesről: két istállóban elhelyezett 94 darab magyar fajta hizott ökör, öt istállóban elhelyezett 356 drb nyugati fajta hizott ökör, egy istállóban elhelyezett 46 darab nyugati fajta hizott tehén, öt falkában elhelyezett 1030 véssen át nem ment egy évet betöltött mangalicza fajta sovány süldősertés.

2. Kisberről: egy istállóban elhelyezett 27 darab nyugati fajta hizott ökör és 5 darab nyugati fajta hizott bika.

3. Gödöllőről: két falkában elhelyezett 162 drb 1³/₄ éves véssen át nem ment mangalicza fajta herél, illetve miskarolt sovány süldősertés és 71 darab véssen át nem ment öreg sovány miskarolt kocza.

Végül egy istállóban elhelyezett 200 db hizott angol húsbárány. Ajánlat-evők felhivatnak, hogy az egy koronás bélyeggel és a részletes feltételekben kitüntetett pénzpénzzel ellátott, sajátkezűleg aláírt ajánlatokat „Ajánlat hizóállatokra”, illetve „Ajánlat sovány ser ésekre” és „Ajánlat hizó bárányokra” felírással jelezve legkésőbb f. évi szeptember hó 3-án délelőtt feltizenegy óráig a földmívelésügyi miniszteriumban a segédhivatali főigazgatónál (főlelelet 29. sz. ajtó) nyujtsák be, később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Ajánlatok a hizó szarvasmarhákra birtokonkint és istállónkint, a sertésekre pedig falkánkint is tehetők, az esetre pedig, ha egységes ár ajánlatok fel a magyar és nyugati fajta ökrökre, illetve a sertésnek bármely csoportjára, ez úgy fog tekintetni, mintha ajánlattevő ajánlatát minden egyes istállóban elhelyezett szarvasmarhára, illetve serté-falkára külön tette volna meg.

Az árverésre becsajított állatok eladási feltételeit tartalmazó ajánlati űrlap, mely az eladási részletes feltételeket tartalmazza, a vezetésem alatt álló miniszteriumban a gazdasági főigazgatónál (III. em., 121. sz. ajtó), valamint az említett birtokok igazgatóságánál megszerezhetők és kívánatra megküldetnek.

Budapest, 1908 augusztus 5-én.

M. kir. földmívelé ügyi miniszter.

Alfa-Separator Részv.-Társaság



BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzekek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1908. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtökéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.